

Příloha 1 – Přepis rozhovor s respondentkou B

Otázka: Představila byste se mi a řekla mi něco o sobě? Jak dlouho například děláte tuhle práci?

„4 roky, ee čtvrtým rokem pracuji jako vychovatelka, no a vzdělání magisterský a dodělávám si MBA teďka v pomáhajících profesích.“

Otázka: Co vás vedlo k tomu začít dělat vychovatelku?

„Víceméně náhoda, já jsem měla papír na to, protože tak jsem měla vysoký školy, upřímně řečeno byla doba covidová a v tý době jsem zjistila že tady je potřeba vychovatel, tak jsem se přihlásila a vlastně tady i žiju, bydlím kousek odsud, tak nějak vznikla náhoda taková.“

Otázka: Baví vás tahle práce?

„Práce je to specifická náročná a s pohledu toho, že to je výzva, mám ráda výzvy, takže z toho pohledu mě to baví.“

Otázka: Máte zkušenosti a chlapeckou i dívčí skupinou?

„Vyzkoušela jsem obě skupiny jak holky tak kluky, momentálně jsem teď delší dobu u kluků.“

Otázka: Mate u vás v zařízení aktuálně děti s nařízenou ústavní výchovou, nebo i děti s uloženou ochrannou výchovou?

„Ano, aktuálně jen s ústavní výchovou.“

Otázka: Lze identifikovat určité charakteristiky, které jsou společně dětem, které se dostávají do tohoto zařízení?

„Jestli nebo jaký se sem, dostanou, vlastně je nařízena ústavní výchova pro zanedbání péče rodičů, takže to zanedbání péče je většinou společná věc, potom problém s autoritama, další a zameškání školní docházky, i proto vlastně jsme dětský domov se školou, že tady ta škola je v rámci areálu, je teda na tu docházku dohlíženo. To jsou takový hlavní věci, potom, ne u všech ale skoro, když budu teda teď mluvit za kluky, za tu chlapeckou skupinu, kde jsem teda teď třeba dva roky, tak je určitá deprivace společná a pocit, že vlastně jsou rodičem nějakým způsobem odmítaný, nebo rodinou vůbec no, to tady, ne teda všichni, ale no třeba víc jak polovina.“

Otázka: U vás aktuálně převažují víc děvčata, protože máte otevřených víc dívčích skupin?

„No co do počtu úplně ne, jo protože kluků je teď sedm a holky jsou sice ve dvou skupinách ale je jich míň, takže je to skoro tak na stejno.“

Otázka: Myslíte si, že je v ústavní péči, nebo v zařízeních pro výkon ústavní výchovy převaha jedné skupiny, nebo že jsou dívčí a chlapecká skupina spíše vyrovnané?

„No, já to, valstně to nemůžu posoudit, protože v podstatě tady to, jsou nám, naplňovaná nějaká kapacita, ale takže úplně nevím, na co se ptáte, jestli ee tu ústavní výchovu takzvaně trpí víc kluků nebo víc holek... no ne, mě to přijde skoro tak nastejno, no, nemůžu říct, že by tam něco převažovalo, ale je teda pravda, a to, možná jsou různý důvody toho umístění. Jako jak říkám, ta deprivace většinou společná, zanedbání péče spojuje jako hlavní rys, ale třeba ty kluci se sem dostanou mimo tohle třeba kvůli tomu, že jsou v nějaký partě, krádeže, nebo takovou nějakou činnost nebo možná někdy i experimenty s drogama nebo tak, a děvčata jsou víc jako třeba na tom jako psychicky hůř, a kvůli sebepoškození, třeba nebo, ne kvůli,

ale jakože tam je to zatížení trošku jako jinýho rázu. Záškoláctví většinou je u všech, ale no, ty problémy jsou většinou u těch děvčat spíš víc psychologického zaměření.“

Otázka: Co je důležité vědět o dětech, které do zařízení přicházejí/nastupují, dopředu před jejich nástupem?

„Tak je to, tohle je třeba věc z právě naší sociální pracovnice, asi taky záleží co jí je poskytnuto za informace, ale my máme potom jako vychovatele samozřejmě podepsanou nějakou mlčenlivost a na základě toho máme i možnost nahlížet do spisu. Což děláme vždycky když přijde někdo nový.“

Otázka: Zda je potřeba se na některé děti nějak speciálně připravit?

„No úplně speciálně ne, právě že třeba si teda zjistíme něco z nějakých materiálů, nějaký výstup teda o tom dítěti a tak jako, můžeme očekávat, třeba co se bude dít, ale je tady nějaká adaptační doba, to dítě přijde do jinýho prostředí a nějak na to zareaguje a to se nikdy nedá úplně dopředu předpokládat. Samozřejmě, že mu tady nabízeno bezpečí a podpora, to jako je vždycky okamžitá a jde o to jak dlouho to dítě potřebuje, kolik času třeba potřebuje, aby se nějakým dobrým způsobem třeba navázalo a začalo spolupracovat, to je různý, ale většinou, protože sem choděj po nějakým diagnostickým ústavu, kde jsou nějakou už delší dobu tak, ee tak ten přechod není tak jako pro ně překvapivej.“

Otázka: Jaké jsou zásady práce s dětmi při nástupu a integraci do zařízení?

„No, tak dítě je seznamováno s nějakým, tady máme vnitřní řád, máme řízený činnosti, takže to, pak jak ty činnosti probíhají, s tím dítětem, se zapojuje, věci si okouká, záleží na tom dítěti, jak rychle je schopno se zapojit, zvyká si většinou teda na ten kolektiv chlapců, také záleží co to je za dítě, jestli je extrovertní nebo introvertní, no prostě zkrátka s jako výbavou nám sem přichází, a někomu to trvá delší dobu někdo zapadne rychle. Ono taky jde o to, že třeba k nám přijdou děti, který už mají s ústavní výchovu nějaký zkušenosti, třeba začali opravdu vlastně hned od toho raného dětství, kdy byli třeba umístěný v dětském domově několik let, že už v tom v uvozovkách uměj trochu chodit, tady ten rozdíl, třeba pokud přijdou z dětského domova je v tom že tady máme ty řízený činnosti a nějaký třeba hodnotící systém, motivační systém, jo máme nějaký nástroje výchovný.“

Otázka: Jak se nově příchozí děti seznamují se stávajícími dětmi?

„Ano, říká se jim to dopředu a třeba formou komunity jak u holek tak u kluků se oznamuje, žejo že přijde nový člen a většinou společně se stávajícíma klukama připravíme postel, pokoj, skříň, někdy vyrobíme i třeba nějaký uvítací prostě, nějakou uvítací výzdobu, no.“

Otázka: Jak a podle čeho jsou děti začleňovány do dané skupiny (domečku)?

„No tak ne, já myslím že o tom úplně jako nerozhodují ty děti, s kým budou třeba na pokoji, jestli to myslíte takhle? Tak to samozřejmě to o tom třeba někdy, kde je volný místo ale většinou přemýšlíme o tom co to je za klienta, a s kým třeba by s těma stávajícíma je předpoklad že by se snášel, to je jasný, že to musíme nějak zohlednit no.“

Otázka: Takže vy jako vychovatelé se do toho zapojujete?

„Přemýšlíme, s kým, kam ho dát, jo prostě jestli vrstevník, stejně starý třeba vrstevník, nebo třeba starší kluk, který má nějaký povahový vlastnosti, který by prostě jsou v pořádku, že třeba, jo a tak, nebo si a o tom to samozřejmě je i o tom v rámci možností jak dát kluky

dohromady aby je, aby to bylo co nejlepší s tím že změna je otevřená, jo tam, se to může měnit.“

Otázka: Jaká jsou specifika práce s dětmi v dětském domově se školou?

„No, no, no, specifika, tak jako já nechci říkat, že jenom tyhle děti zkoušej kam můžou zajít, kde jsou ty hranice, myslím, že to dělá každý dítě, možn, jak už jsem říkala, prostě já cítím to zásadní věc, to, tu deprivaci, to odmítání, který vlastně pak ovlivňuje i to, kde ty děti žily, jak žily, co dělaly a co třeba, jaký mají zkušenosti buďto z nějaký party nebo z děcáku, protože vlastně mají určitě nějaký už teda bohužel i třeba zlovyky nebo zvyklosti a ale tak ty hranice jsou jim prostě nastavený. Je to, je to prostě pro ně určitá jistota a můžou se vůbec bez prostě to hraničení by to nešlo, ale to není žádný specifikum, to bych doporučila každému rodiče v nějaké míře. Že tady třeba jsou i o prázdninách, že nemají možnost jezdit na dovolenku nebo jenom zřídka, takže že mají, že mají prostě speciální programy, svým způsobem, nejenom ty řízený činnosti v tom týdnu, jestli to jako jeden den je zaměřený na sport, pak jsou to další den třeba pracovní činnosti, pak je poznávací nějaký výjezd pravidelně, pak jsou další den generální úklidy, pak jsou třeba teda pátky, kdy mají nějaký kapesný. Ty specifika a tady třeba ten motivační hodnotící systém, kdy dostávají určitý body, můžou splnit, mají za to výhody. Máme tady udělaný takový barevný pásma, škálu, žlutá, prostě zelená, červená, modrá, tam se ty děti prostě pohybují tak s tím pracujeme, osvědčený, to nám dobře funguje. U dětí, který zjistíme, že, že mají ty schopnosti, tak chodí na kroužky, takže rozvíjíme taky, není specifikum, to prostě i v rámci péče rozvíjíme u nich třeba hudební talent nebo sportovní. Je tu psychologická péče a etopedická, takže oni mají vlastně možnost požádat o pohovor, o pomoc.“

Otázka: Jsou rozdíly v práci s dětmi v tomto zařízení, pokud se jedná o dívky či chlapce?

„Tak asi bych řekla, že posuzuje, budu posuzovat prostě věkový, věkový rozmezí vlastně od nějakých 11 do 15, tak to je prepuberta nebo puberta, že jo, tak u holek se nějak projevuje, u kluků zase jinak že jo, tak jako holky mají svoje, svoje, tak jako typický chování v tom, v tomhle věku a kluci taky, no, tak jako to si asi každý dokáže představit. U kluků je to poměřování možná nějakých sil někdy, ať už to je na skupině nebo při sportu, kdy tam hrajou roli hormony a takový jako někdy ty pubertální výkřiky a podobně, tak se projevují kluci, úplně běžně. No, a u těch děvčat zase něco jinýho, no, jako oni jsou jako vlastně všichni ty mladý lidi docela jako ovlivňovaný sociálníma sítěma, teď na to nechci nějak nadávat, nebo prostě jo maj určitej vkus v tom období na módu, no a kluci na rap, na stříh vlasů, na oblečení, a vlastně, jak tam prostě nebyla ta dobrá výchova z tech rodin, tak ten hodnotový systém je takovej jako, není úplně jako vybudovanej a chtěly by prostě všechno hned a snadno a vlastně i ty, i to po čem vlastně toužej je vlastně takový to snadno dostupný a rychle dostupný. No a, tady vlastně díky tomu, že je vedeme k určitý samostatnosti a i vlastně k práci na ee domečku, nevím který dítě běžně v rodinách každé večer vytírá kuchyň a meje nádobí, to si myslím že běžný není, oni prostě uklízej celej ten domek, maj služby rozdělený, tak si myslím že to je docela ku prospěchu ale pak je to i zážitková pedagogika, že jednou na vodu, že prostě maj ty pobyty přenesený někde, že vyjedou odsud pryč, že si někde rozdělavaj oheň, jo všechny tyhle ty zážitkový věci jim prosívaj a lehký zátěžáky to tady taky probíhá, a jezďej na kolech třeba, sportovní činnosti, to je prostě všechno tak jako dobře trošku formuje no.“

Otázka: Jaký vliv má toto zařízení na mezilidské vztahy dětí a podporu vazeb s rodinou?

„Ano, určitě, tady je určitě potřeba pracovat hlavně s tou rodinou. Tady to dělá úžasně ██████████ sociální pracovnice, my jako vychovatelé na domečcích hlavně komunikujeme třeba s rodiči,

večer je třeba vymezený čas na telefony, že mají telefony děti, my můžeme taky prostě říct tohle, nebo když náhodou jsou to děti, které jezdí na dovolenku, tak rodiče sem přijdou, přijde sem rodič, vyzvednout si dítě na sobotu na neděli, tak kdykoliv jsem prostě otevřený komunikaci s rodičema a sociální pracovnice právě podporuje ten kontakt a my s ní spolupracujeme, jo v tom smyslu že, když dám příklad třeba, že dítě si přeje navázat kontakt s dědou nebo se zamyslíme a řekneme si, tak koho to dítě má, nikdo nikde nic, tak co třeba ten děda, no tak pak se ve výchově třeba řekne, tak co kdybychom večer zkusili zavolat dědovi a, rozumíte mi jak to myslím, je to o spolupráci v tomhle směru.“

Otázka: Poslední otázku zde mám, jestli byste chtěla něco doplnit, na co jsem se třeba nezeptala, nebo Vám přijde důležité zmínit v integraci dětí do tohoto zařízení?

*„No tak, ani ne asi, možná budu chvíli přemýšlet co, ... jako ono že já si myslím, že prostě je to jako výchovnej ústav, dětskej domov se školou, tak to už je taková ta štace po tom diagnostickém ústavu, když to dítě má prostě nějaký poruchy chování, tak jde k nám ne do klasického dětskýho domova, no tak pak se dá předpokládat prostě nějaká adaptační doba no, jo prostě ale je to různý.“ **Tak děkuju moc.***

„No není zač.“

Příloha 2 – Informovaný souhlas s poskytnutím rozhovoru

Informovaný souhlas s poskytnutím rozhovoru

Výzkumné šetření probíhá v rámci zpracování bakalářské práce: „Dětské domovy se školou“, která je vedena na Husitské teologické fakultě Karlovy Univerzity. Bakalářská práce je psána ve studijním programu Sociální a charitativní práce.

Výzkumná část práce se zaměřuje na pohled sociálních pracovníků a vychovatelů na děti s nařízenou ústavní nebo uloženou ochrannou výchovou a jejich integrace do zařízení dětského domova se školou. Předpokládaná délka rozhovorů je 30-60 minut. Rozhovory budou probíhat osobně nebo telefonicky, dle domluvy s konkrétním respondentem a budou nahrány na hlasový záznam v mobilním telefonu/notebooku. Následně bude nahrávka přepsána a data budou použita v analýze.

Rozhovor je anonymní. To znamená, že nikde nebude uvedeno Vaše jméno ani jiné údaje, dle kterých by Vás bylo možné identifikovat. Výstupy z rozhovorů budou použity pouze pro výše zmíněnou bakalářskou práci.

Prohlášení:

Souhlasím s poskytnutím rozhovoru a potvrzuji, že spadám do výše definované kategorie sociálního pracovníka/vychovatele. Rozumím tomu, že nemusím odpovídat na obtížné nebo nepříjemné otázky a zároveň mám právo úplně zrušit svou účast na výzkumném šetření.

Dne:

Podpis: